

LANAC PRIJEVARA: Ažuriranje podataka postalo narudžba na 1.100 eura

Prevarenima je, s obzirom na moguće pravne posljedice, nemoguće odgovoriti na pitanje platiti ili ne. U HGK-u savjetuju poduzetnicima da ne potpisuju nikakav papir prije detaljnog pregleda sadržaja

Nina Matetić Pelikan i njezin suprug Zoran nisu obratili pozornost na nekoliko redaka pisanih vrlo sitnim fontom na dnu obrasca za ažuriranje podataka za oglašavanje NovaChannel AG-a iz Luzerna

Piše i snimio: Mladen Volarić

O tome koliko nevolja može stvoriti brzoplet potpis koji privlačan poziv na ažuriranje podataka za oglašavanje u švicarskoj tvrtki NovaChannel AG iz Luzerna pretvori u neopozivi trogodišnji ugovor i narudžbu, govori primjer samoborske obiteljske tvrtke ETNO-trend Nine Matetić Pelikan i njezina supruga Zorana. Ne obrativši pozornost na nekoliko redaka pisanih vrlo sitnim fontom na dnu obrasca, Zoran Pelikan shvatio je taj dopis kao formalnost, potpisao ga i početkom ove godine vratio NovaChannelu u Luzern. Uskoro je ETNOtrendu stigao CD-ROM Tourist Directory, poslan iz Budimpešte, a uz njega i faktura broj 351.025.01 na tisuću eura, uz još 100 eura troškova za CD-ROM, plativo na račun u Banque International u Luksemburgu.

Istraga i protiv švicarskih utjerivača dugova

Budući da nisu namjeravali naručiti taj materijal, a pogotovu ne po toj cijeni, ETNOtrend je u dopis NovaChannelu objasnio da je nejasnoćom u dobivenom pozivu za ažuriranje bio obmanut i da otkazuje bilo kakvu narudžbu i ugovor za svoje oglašavanje u Tourist Directoryju. Kao odgovor stigao je niz podsjetnika da račun, koji je do studenoga narastao na 2.281,59 eura, treba platiti! Inače, što? Osim toga, ugovori su uglavnom

na tri godine, pa plaćanjem za prvu godinu obveza ne prestaje.

- Na taj su CD-ROM stavili logo naše tvrtke, kao i fotografiju naše jedrilice, a to su bez našeg znanja skinuli s naše web stranice! Obratili smo se hrvatskoj Udruzi za zaštitu potrošača, ali dobili smo neupotrebljiv odgovor. U NovaChannelu pozivaju se na 'švicarsko pravo' pa smo putem švicarskog veleposlanstva zatražili zaštitu i tumačenje od njihova ministarstva gospodarstva (SECO) - kaže Nina Matetić Pelikan.

SECO podsjeća da je u rujnu 2005. godine nakon brojnih pritužbi prevarenih klijenata iz cijelog svijeta inicirao istragu ne samo nad NovaChannel AG-om nego i pratećim mu tvrtkama za utjerivanje dugova OVAG International AG i Premium Recovery AG. U pravnom savjetu SECO upućuje na članak 23. švicarskog Zakona o obveznim odnosima, koji predviđa mogućnost raskida ugovora ako je jedna od stranaka u sporu bilo kakvim nejasnoćama bila dovedena u zabludu prilikom potpisivanja ugovora.

I Hrvatska gospodarska komora upoznata je na temelju žalbi više hrvatskih tvrtki s tim međunarodnim lancem prijevara. Prema riječima Dunje Konjevod, potpredsjednice za međunarodne odnose HGK, prevarenim klijentima nemoguće je bilo dati odgovor na pitanje platiti ili ne, s obzirom na eventualne pravne posljedice.

- Javile su nam se 23 tvrtke i obrta, kontaktirali

smo s nadležnim institucijama u Španjolskoj i Švicarskoj, a zbog oskudnih povratnih informacija savjetujemo da se ništa ne potpisuje prije detaljnog pregleda sadržaja. O tome već dulje upozoravamo i na HGK-ovoj web stranici pod linkom OPREZ - rekla je Dunja Konjevod.

Prije NovaChannela sličnim je obrascima klijente u brojnim državama u zabludu dovodio European City Guide iz Barcelone, odnosno Valencije, kamo je preselio nakon tri presude Vrhovnog suda Katalonije o privremenoj zabrani poslovanja tvrtke i izrečenih kazni od 30 do 300 tisuća eura. ECG posluje i dalje nakon što je žalbama isposlovao suspenziju izrečenih presuda u Barceloni. Slučajem se pozabavila i EASA (European Advertising Standard Alliance), koja izvještava da je Construct Data Verlag iz Austrije morao ove godine popustiti pod pritiskom Austrijskog udruženja za zaštitu od nelojalne konkurencije, pa ne samo da mora prestati slati takve dopise, već mora i odustati od svih potraživanja po toj osnovi. Putem EASA-ine web stranice čak se nudi i obrazac otkaznog pisma CDV-u.

Strategija prevaranata: bez medijske buke

Englez Jules Woodell pokrenuo je putem web-stranice stop-ecg.com borbu protiv ECG-a i sličnih prevaranata. Švicarci još nisu procesuirali NovaChannel, a vlastima u Lihtenštajnu trebale su pune četiri godine da odluče likvidirati tvrtku Tour&Travel Guide, nakon što je takvim poslovanjem te prijetnjama obmanutim dužnicima zaradila milijune eura. Odluku su vlasti obrazložile štetnim utjecajem poslovanja T&T-a za Lihtenštajn. Strategija prevaranata bazira se na relativno malo poslanih prikrivenih ugovora u pojedinu zemlju da bi se izbjegla velika medijska pompa i udruživanje žrtava prijevara. Osamljene najčešće šute i, preplašene čak prijetnjama utjerivačkih tvrtki na materinjem jeziku 'dužnika', na kraju plate. Obmanjujući ugovori uglavnom su išli na adrese poslovnih subjekata da bi se u pojedinim zemljama izbjegle moguće akcije društava za zaštitu potrošača. Uz HGK-ova upozorenja ETNOtrend poziva sve tvrtke s istim iskustvom da se jave radi zajedničkog nastupa i udruživanja u STOP ECG, koji nastoji inicirati pronalaženje efikasnijih zakonskih zaštitnih mehanizama na razini EU protiv takvih prijevara. ✽